

Informācija par Signet Bank AS, Signet Asset Management Latvia IPS un ieguldījumu pakalpojumiem

1. Informācija par Signet Bank AS un Signet Aset Management Latvia IPS

Vispārīga informācija

- 1.1. Signet Bank AS, reģistrācijas numurs: 40003076407, juridiskā adrese: Antonijas iela 3, Rīga, LV-1010, Latvija, turpmāk tekstā tiek saukta par Banku.
- 1.2. Banka ir saņēmusi licenci kredītiestādes darbībai, kura atļauj Bankai sniegt ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakus pakalpojumus.
- 1.3. Banka sniedz dažādus pakalpojumus un blakuspakalpojumus finanšu instrumentu tirgus jomā, tajā skaitā: finanšu instrumentu konta apkalpošanu, brokera pakalpojumus darījumos ar finanšu instrumentiem, u.c.
- 1.4. Bankas meitas sabiedrība Signet Asset Management Latvia IPS, reģistrācijas numurs: 40103362872, juridiskā adrese: Antonijas iela 3-1, Rīga, LV-1010, Latvija, turpmāk tekstā – Sabiedrība, ir ieguldījumu pārvaldes sabiedrība, kura ir saņēmusi licenci pārvaldes pakalpojumu sniegšanai.
- 1.5. Sabiedrība sniedz ieguldījumu fondu pārvaldes pakalpojumus, ieguldītāju finanšu instrumentu portfeļu individuālu pārvaldīšanu un citus pakalpojumus saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu.
- 1.6. Klienti sev piederošās Sabiedrības pārvaldīto ieguldījumu fondu apliecības tur klientu kontos Bankā saskaņā ar klientu un Bankas starpā noslēgtajiem līgumiem.
- 1.7. Sabiedrības pārvaldītajos klientu individuālajos finanšu instrumentu portfeļos ietilpstošie finanšu instrumenti un naudas līdzekļi tiek turēti klientu kontos Bankā vai citā kredītiestādē saskaņā ar klientu un Bankas vai citas kredītiestādes starpā noslēgtajiem līgumiem.
- 1.8. Bankas un Sabiedrības uzraudzības iestāde ir Finanšu un kapitāla tirgus komisija, kura atrodas Kungu ielā 1, Rīgā, LV-1050, Latvijā.
- 1.9. Klienta un Bankas un Sabiedrības saziņas, t.sk. klientam nosūtāmo dokumentu un citas informācijas valoda ir latviešu, krievu vai angļu atkarībā no tā, kādā valodā klients ar Banku vai Sabiedrību noslēdz līgumu par ieguldījumu pakalpojumu saņemšanu (turpmāk tekstā – Līgums).
- 1.10. Klients ar Banku var savstarpēji sazināties, un klients var iesniegt Bankai rīkojumus Līgumā norādītajā veidā (personīgi, pa Līgumā norādītajiem telefoniem, e-pastiem vai sistēmā „Internet Bank”, kuru tas izmanto saskaņā ar Bankas Finanšu instrumentu konta apkalpošanas un darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas Noteikumiem).
- 1.11. Klientam ir tiesības izvēlēties informācijas no Bankas saņemšanas veidu – papīra formā vai elektroniski.

Informācija par klientam sniedzamajiem pārskatiem

- 1.12. Banka sniedz klientam šādus pārskatus (uzskaitījums nav izsmēļošs un Banka var sniegt klientam arī citus pārskatus saskaņā ar Līguma un piemērojamo normatīvo aktu noteikumiem):
  - 1.12.1. Apstiprinājumus par Rīkojumu (termiņš definēts Līgumā) izpildi – pēc klienta pieprasījuma pēc Rīkojuma izpildes vai apstiprinājuma saņemšanas no trešās personas, ja Banka šo apstiprinājumu saņem no trešās personas;
  - 1.12.2. FI konta un Investīciju konta (termini definēti Līgumā) izrakstus – vienu reizi gadā vai pēc Klienta pieprasījuma.
- 1.13. Sabiedrība sniedz klientam šādus pārskatus (uzskaitījums nav izsmēļošs un Sabiedrība var sniegt klientam arī citus pārskatus saskaņā ar Līguma un piemērojamo normatīvo aktu noteikumiem):
  - 1.13.1. ieguldījumu fonda darbības pārskats saskaņā ar fonda prospektu noteikumiem;
  - 1.13.2. individuālā finanšu instrumentu portfeļa pārskats saskaņā ar Līguma noteikumiem;
  - 1.13.3. pārskats par gada laikā veiktajiem darījumiem un ar tiem saistītajām izmaksām.

Informācija par klienta aizsardzību pret zaudējumiem

- 1.14. Klienta kontos esošie finanšu instrumenti tiks turēti atsevišķi no Bankas pašas finanšu instrumentiem, tomēr atsevišķos gadījumos, kad finanšu instrumenti saskaņā ar Līguma noteikumiem

tiek turēti pie trešajām personām, ir iespējama šo finanšu instrumentu izmantošana uz trešās personas rēķina.

1.15. Banka ir ieguldītāju aizsardzības sistēmas dalībniece saskaņā ar Latvijas Republikas Ieguldītāju aizsardzības likuma noteikumiem. Klientam ir tiesības saņemt kompensāciju 90 procentu apmērā no neatgriezeniski pazdušo finanšu instrumentu vērtības vai zaudējumiem, ko radījis neizpildīts ieguldījumu pakalpojums, bet ne vairāk kā 20 000 *euro*, šādos gadījumos:

1.15.1. finanšu instrumentu neatgriezeniska pazušana – Finanšu un kapitāla tirgus komisijas konstatēts fakts, ka dati, kas apliecina klienta īpašuma tiesības uz finanšu instrumentiem un kas atrodas Bankas datorsistēmā vai cita veida uzskaitē, ir neatgriezeniski iznīcināti vai sabojāti kādas darbības, bezdarbības vai noziedzīga nodarījuma dēļ un Banka atsakās atjaunot šos datus pēc ieguldītāja uzrādītajiem dokumentiem;

1.15.2. neizpildīts ieguldījumu pakalpojums – ieguldījumu pakalpojums, ko Banka ir pieņēmusi izpildei, bet pilnīgi vai daļēji nav veikusi, un tā rezultātā klients cietis zaudējumus vai finanšu instrumenti ir neatgriezeniski pazuduši.

1.16. Kompensāciju izmaksu nodrošina Finanšu un kapitāla tirgus komisija, un tā tiek izmaksāta tikai tiem Klientiem, kuri ir iesnieguši Finanšu un kapitāla tirgus komisijai attiecīgu pieteikumu.

1.17. Pieteikums kompensācijas saņemšanai jāiesniedz gada laikā, kopš Klientam kļuvis zināms, ka Banka nav izpildījusi savas saistības, bet ne vēlāk kā piecus gadus no saistību neizpildes dienas.

1.18. Kompensāciju neizmaksā:

1.18.1. personai par darījumiem, kuru sakarā ir pieņemts notiesājošs spriedums krimināllietā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju;

1.18.2. sistēmas dalībniekiem, apdrošināšanas sabiedrībām, ieguldījumu sabiedrībām vai citiem ieguldītājiem, kas darījuši zināmu, ka ir profesionāli ieguldītāji;

1.18.3. personām, kuras ir vienā koncernā ar Banku;

1.18.4. pensiju fondiem;

1.18.5. valstij un pašvaldībām;

1.18.6. Bankas valdes un padomes locekļiem, revīzijas komisijas vadītājam un šīs komisijas locekļiem, iekšējā revīzijas dienesta vadītājam un šā dienesta locekļiem, citiem Bankas darbiniekiem, kuri ir pilnvaroti plānot, vadīt un kontrolēt Bankas darbību un kuri ir atbildīgi par to, kā arī personām, kuras tieši vai netieši ieguvušas vairāk nekā piecus procentus no Bankas kapitāla;

1.18.7. personām, kuras ir atbildīgas par likumā noteikto Bankas grāmatvedības dokumentu revīziju;

1.18.8. 1.18.6. un 1.18.7.punktā minēto personu pirmās pakāpes radniekiem, laulātajiem un personām, kuras darbojas 1.18.7.punktā minēto personu vārdā;

1.18.9. personām, par kurām Finanšu un kapitāla tirgus komisija konstatējusi, ka, pamatojoties uz individuāli noslēgta līguma īpašiem noteikumiem, tās ir saņēmušas augstas procentu likmes vai finansiālas koncesijas vai izraisījušas, vai izmantojušas savā labā apstākļus, kas Bankai ir radījuši finansiālas grūtības vai veicinājuši tās finansiālā stāvokļa pasliktināšanos.

1.19. Ieguldītāju aizsardzības sistēma neattiecas uz gadījumiem, kad Klients ir cietis zaudējumus finanšu instrumentu cenu izmaiņu dēļ vai finanšu instrumenti kļuvuši nelikvidi.

Informācija par interešu konfliktu novēršanu

1.20. Bankā ir izstrādāta un ieviesta Interešu konfliktu novēršanas politika, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus, kuras mērķis ir identificēt un novērst vai atrisināt interešu konfliktus tā, lai nodrošinātu visiem klientiem taisnīgu attieksmi, sniedzot tiem ieguldījumu pakalpojumus. Interešu konfliktu novēršanas politikā, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus, ir noteiktas Bankas interešu konfliktu novēršanas pamatnostādnes, interešu konfliktu identificēšanas kārtība, interešu konfliktu pārvaldība un novēršana, un interešu konfliktu atklāšanas kārtība. Pilns Interešu konfliktu novēršanas politikas, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus, teksts ir pieejams Bankas tīmekļa vietnē.

Informācija par sūdzību un strīdu izskatīšanu ārpusstiesas ceļā

1.21. Klientu sūdzības un strīdi, kuri izriet no klientu un Bankas un / vai Sabiedrības starpā noslēgtajiem līgumiem par ieguldījumu pakalpojumu un blakuspakalpojumu vai pārvaldes pakalpojumu sniegšanu, vispirms tiek izskatīti ārpusstiesas ceļā – klientam vēršoties Bankā vai

Sabiedrībā ar rakstisku iesniegumu un Bankai vai Sabiedrībai iesniegumu izskatot un sniedzot klientam atbildi.

1.22. Iesniegumu Bankai klients var iesniegt personīgi, pa e-pastu (parakstītu ar drošu elektronisku parakstu), nosūtot to uz e-pasta adresi info@signetbank.com vai internetbankā, nosūtot Bankai brīvas formas ziņojumu.

1.23. Iesniegumu Sabiedrībai klients var iesniegt personīgi vai pa e-pastu (parakstītu ar drošu elektronisko parakstu), nosūtot to uz e-pasta adresi info@signetam.com.

1.24. Iesniegumā Bankai vai Sabiedrībai klients apraksta sūdzības vai strīda faktiskos apstākļus, rīcību, kādu klients sagaida no Bankas vai Sabiedrības un šādas sagaidāmās rīcības pamatojumu, un norāda vēlamu atbildes sagatavošanas veidu un adresi, uz kuru ir nosūtāma atbilde uz iesniegumu. Iesniegumam Bankai vai Sabiedrībai klients pievieno iesniegumā norādīto prasījumu pamatojošos dokumentus.

1.25. Banka vai Sabiedrība izskata klienta iesniegumu un sniedz uz to atbildi 30 (trīsdesmit) dienu laikā no iesnieguma saņemšanas dienas.

1.26. Bankai vai Sabiedrībai ir tiesības pieprasīt no klienta papildu informāciju vai dokumentus, kas ir nepieciešami klienta iesnieguma izskatīšanai. Šādā gadījumā iesnieguma izskatīšanas termiņš sākas dienā, kad klients ir iesniedzis Bankai vai Sabiedrībai visu pieprasīto papildu informāciju un dokumentus.

1.27. Ja klientu neapmierina Bankas vai Sabiedrības sniegtā atbilde, sūdzība vai strīds tiek izskatīti attiecīgajā līgumā starp klientu, Banku un / vai sabiedrību paredzētajā kārtībā tiesā vai šķīrējtiesā.

2. Informācija par finanšu instrumentiem un saistītajiem riskiem

2.1. Banka un Sabiedrība var klientam sniegt ieguldījumu pakalpojumus attiecībā uz dažādiem finanšu instrumentiem. Šajā informācijas atklāšanas dokumentā ir aprakstīti biežāk izmantotie finanšu instrumenti, kā arī svarīgākie ar šiem finanšu instrumentiem saistītie riski.

2.2. Klientam, veicot darījumus ar finanšu instrumentiem, jābūt pietiekošai pieredzei attiecīgā veida finanšu instrumentu tirdzniecībā un klientam pašam jebkurā gadījumā ir jāizvērtē un jāapzinās šādi riski:

2.2.1. cenas risks – varbūtība, ka klients var ciest zaudējumus, mainoties darījumā iesaistīto finanšu instrumentu tirgus cenai;

2.2.2. juridiskais risks – grozījumi tiesību aktos, kas var radīt klientam papildu izdevumus vai zaudējumus;

2.2.3. kredītrisks - zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja darījumā iesaistītais partneris (t.sk. Banka, finanšu instrumentu emitents) nespēs vai atteiksies pildīt saistības atbilstoši attiecīgo darījumu noteikumiem;

2.2.4. likviditātes risks – zaudējumu iespējamība, ko izraisījusi tirgus nepietiekamā likviditāte, kuras rezultātā ir apgrūtināta vai neiespējama aktīvu pārdošana vai pirkšana;

2.2.5. operacionālais risks - iespēja ciest zaudējumus prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmu darbības vai arī ārējo apstākļu ietekmes dēļ;

2.2.6. procentu likmju svārstību risks – varbūtība, ka klients var ciest zaudējumus sakarā ar finanšu tirgus svārstībām, kuru rezultātā mainās finanšu tirgus procentu likmes. Piemēram, parāda finanšu instrumentu vērtība var mainīties atkarībā no procentu likmju izmaiņām: ja procentu likmes pieaug, šo finanšu instrumentu cenas samazinās un otrādi;

2.2.7. valsts risks - risks ciest tiešus vai netiešus zaudējumus, kad nelabvēlīgi notikumi noteiktajā valstī ietekmē valstī strādājošo uzņēmumu attīstību un attiecīgi šo uzņēmumu emitēto finanšu instrumentu vērtību un/ vai ieguldītājam izmaksājamo ienākumu apmēru;

2.2.8. valūtas risks – varbūtība, ka klients var ciest zaudējumus darījumā iesaistīto valūtu kursu svārstību rezultātā.

Kapitāla vērtspapīri

2.3. Akcijas (*equities*) ir kapitāla vērtspapīrs, ko izlaiž uzņēmums, lai attīstītu savu darbību, un kas apliecina ieguldītājam, ka viņam pieder uzņēmuma īpašuma jeb kapitāla daļa. Akcijas turētājs ir uzņēmuma līdzīpašnieks, kam ir tiesības saņemt akciju sabiedrības peļņas daļu (dividendes) vai likvidācijas kvotas, ja akciju sabiedrība tiek likvidēta.

2.4. Akciju veidu (parastās vai priekšrocību) nosaka emitents, un tās tiek nostiprinātas emisijas prospektā. Parastas akcijas piešķir to īpašniekam tiesības balsot akcionāru sapulces, saņemt dividendes, saņemt likvidējamās sabiedrības mantas daļu, kas atlikusi pēc sabiedrības likvidēšanas. Priekšrocību akcijas to īpašniekiem parasti piešķir tiesības uz dividendēm (to konkrētais apmērs bieži mēdz būt jau iepriekš noteikts), tomēr neļauj piedalīties un balstot akcionāru sapulcēs. Darījumi ar akcijām notiek biržā. Atsevišķos gadījumos var iegādāties biržā nekotētas akcijas.

2.5. Peļņa no akciju pārdošanas nav garantēta, jo akciju cenām piemēt liels svārstīgums - tās strauji reaģē uz jebkādiem jaunumiem attiecībā uz uzņēmumu finanšu rādītājiem (piemēram, peļņa uz vienu akciju), peļņas prognozēm, akcionāru sapulces lēmumiem un citiem makroekonomiskajiem rādītājiem.

2.6. Klientam darījumos ar kapitāla vērtspapīriem jābūt gatavam uzņemties augstu risku. Darījumos ar kapitāla vērtspapīriem piemētošie riski: kredītrisks, cenas risks, likviditātes risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Naudas tirgus instrumenti

2.7. Naudas tirgus instrumenti ir ārpus biržas tirgojamās parāda saistības (piemēram, valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmes un vietējo pārvaldes iestāžu parādzīmes, noguldījumu sertifikāti, īstermiņa parādzīmes, vidēja termiņa parādzīmes un bankas pārvedu vekseli), kas apliecina, ka ieguldītājs aizdod naudu, bet emitents pēc noteikta termiņa atmaksā visu summu (nominālvērtību), kas ietver gan ieguldīto naudas apmēru, gan atrunāto procentu summu. Naudas tirgus instrumenti ir īstermiņa (līdz 1 gadam) finanšu instrumenti, kurus emitēt ar noteiktu atlaidi (diskontu) no nominālvērtības un termiņa laikā nav paredzētas papildu procentu izmaksas. Naudas tirgus instrumentus parasti emitē valsts, ja nepietiek naudas tekošo maksājumu izpildei, retāk sastopamas uzņēmumu vai pašvaldību pārvedamie instrumenti.

2.8. Naudas tirgus instrumentu ienesīgums ir līdzīgs noguldījumu procentu likmēm un ir atkarīgs no atmaksas termiņa un emitenta finansiālā stāvokļa. Naudas tirgus instrumentus ir iespējams pārdot līdz to atmaksas datumam, bet tad jārēķinās ar risku nesaņemt sagaidāmo summu.

2.9. Pie naudas tirgus instrumentiem ir pieskaitāmi arī noguldījumu sertifikāti, kas paredz termiņnoguldījuma līguma darbības laikā iespēju bez līguma pārtraukšanas to pārdot un noformēt uz citas personas vārda.

2.10. Darījumos ar naudas tirgus instrumentiem piemētošie riski: kredītrisks, cenas risks, likviditātes risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Parāda vērtspapīri

2.11. Obligācijas (*bonds*) ir gan biržā, gan ārpus biržas tirgojamās parāda saistības, kas apliecina, ka emitents aizņemas, bet obligācijas pircējs – aizdod naudu.

2.12. Atšķirībā no naudas tirgus instrumentiem obligācijām piemīt garāks termiņš (virs 1 gada), procentu maksājums netiek iekļauts nominālvērtībā, kā arī emitents var veikt regulāru procentu (kuponu) maksāšanu un sniegt papildu nodrošinājumu, ja tas paredzēts izplatīšanas dokumentā - emisijas prospektā. Obligācijas var emitēt bankas, uzņēmumi, valsts un pašvaldības.

2.13. Obligāciju ienesīgums ir cieši saistīts ar tirgus procentu likmēm, atmaksas termiņu, kā arī ar emitenta finansiālo stāvokli un piešķirto kredītreitingu, kas raksturo spēju atmaksāt aizņēmumu noteiktā laikā. Ja emitenta kredītpēja tiek novērtēta ar investīciju pakāpi (*IG - Investment grade*), tad

šāda emitenta obligācijas tiek uzskatītas par drošākām, salīdzinot ar spekulatīvām obligācijām (*SG - Speculative grade*). Spekulatīvs kredītreitings nodrošina lielāku kuponu ienesīgumu, tomēr paredz arī lielāku risku, ka ieguldītā summa daļēji vai pilnīgi var netikt atmaksāta noteiktajā termiņā. Obligāciju ir iespējams pārdot līdz tās atmaksas datumam, bet tad ieguldītājam jāērķinās ar to, ka obligāciju cenas svārstās atkarībā no tirgus procentu likmēm un iespējams iegūt gan augstāku, gan zemāku ienesīgumu.

2.14. Darījumos ar parāda vērtspapīriem piemītošie riski: kredītrisks, cenas risks, likviditātes risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, obligāciju priekšlaicīgās dzēšanas risks, citi.

Investīciju fondi

Regulētie investīciju fondi

2.15. Regulētie investīciju fondi (*mutual investment funds*) ir vairāku ieguldītāju apvienoti naudas līdzekļi, kurus pārvalda ieguldījumu pārvaldes sabiedrība, lai gūtu maksimāli lielu peļņu ar izvēlēto ieguldījumu stratēģiju, kas aprakstīta katra investīciju fonda prospektā. Šāda līdzekļu apvienošana ļauj optimizēt darījumu izmaksas, algot profesionālu ieguldījumu pārvaldnieku, minimizēt riskus, sadalot līdzekļus vairākos finanšu instrumentos, kā arī paver pieeju citādi nepieejamiem finanšu tirgiem. Darījumi ar regulētiem investīciju fondiem notiek ārpus biržas.

2.16. Investīciju fondu stratēģijas var būtiski atšķirties viena no otras, tāpēc izšķir dažādus regulēto investīciju fondu veidus, t.sk:

2.16.1. Naudas tirgus fondi – ieguldītāju līdzekļi tiek izvietoti termiņnoguldījumos un īstermiņa obligācijās. Šiem fondiem ir viszemākā riska pakāpe.

2.16.2. Obligāciju fondi – iegulda līdzekļus valsts, pašvaldību un uzņēmumu obligācijās, kā arī banku noguldījumos ar mērķi sasniegt ilgtermiņa mērenu kapitāla vērtības pieaugumu ar vidēju pakāpes risku;

2.16.3. Sabalansētie fondi - pārsvarā iegulda līdzekļus akcijās un obligācijās ar dažādu īpatsvaru, lai sasniegtu ilgtermiņa kapitāla pieaugumu un nodrošinātu iespēju pelnīt gan akciju tirgus izaugsmes laikā, gan uz pozitīvām tendencēm obligāciju tirgos;

2.16.4. Akciju fondi - iegulda līdzekļus dažādu reģionu, sektoru un nozaru uzņēmumu akcijās, piedāvājot ieguldītājiem iespēju gūt augstu ilgtermiņa ienesīgumu tirgus augšupejas apstākļos;

2.16.5. Fondu fondi - pamatā iegulda līdzekļus citos investīciju fondos ar mērķi nodrošināt noteiktu riska līmeni, tādējādi piedāvājot gatavu stratēģiju atbilstoši pieņemamam riska līmenim, termiņam un ieguldījuma mērķim.

2.17. Fonda manta veido investīciju portfeli, kas pieder visiem fonda ieguldītājiem proporcionāli tiem piederošām investīciju fondu daļu skaitam. Pērkot fondu daļas par zemāku cenu un pārdodot tās pēc noteikta laika par augstāku cenu, veidojas peļņa. Darījuma brīdī ar investīciju fondiem cena nav zināma, jo fondu daļas vērtība tiek noteikta tikai dienas beigās. Atkarībā no rikojuma iesniegšanas laika darījumiem ar fondu daļām tiek piemērota kārtējās vai nākamās darbadienas cenas.

2.18. Regulēto investīciju fondu darbību ierobežo ES Direktīva par pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumos *UCITS V (Directive 2014/91/EU on Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities)*, kas nosaka stingras prasības attiecībā uz fondu ieguldījumu stratēģiju, riska diversifikāciju un atvieglo investīciju fondu pārrobežu reģistrāciju.

2.19. Regulētie ieguldījuma fondi ir atvērta (*open-ended*) tipa fondi, kas nozīmē, ka ieguldītājs savas fondu daļas var pārdod jebkurā brīdī bez jebkādiem ierobežojumiem.

2.20. Darījumos ar regulētajiem investīciju fondiem piemītošie riski: kredītrisks, cenas risks, likviditātes risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Alternatīvie investīciju fondi

2.21. Alternatīvie investīciju fondi (*Alternative investment funds*) – investīciju fondi, kas līdztekus tradicionāliem ieguldījumiem akcijās un obligācijās izmanto arī ieguldījumus atvasinātajos finanšu instrumentos un tādas ieguldījuma veidus, kas nav atļauti regulētiem investīciju fondiem saskaņā ar *UCITS V* direktīvu. Darījumi ar alternatīvajiem investīciju fondiem notiek ārpus biržas.

2.22. Alternatīvo investīciju fondi paredz, ka tiks maksimāli izmantotas gan cenu pieauguma, gan krituma tendences un dažādu ieguldījumu objektu potenciāls.

2.23. Alternatīvos investīciju fondus var iedalīt:

2.23.1. izejvielu (*commodities*) fondi – iegulda dažādos finanšu instrumentos, kas ir saistīti ar dārgmetāliem, zeltu, naftu utt.;

2.23.2. nekustamā īpašuma (*real estate*) fondi – veic ieguldījumus nekustamā īpašuma objektos, to finansēšanā, kā arī vērtspapīros, kuru nodrošinājums ir nekustamā īpašuma ķīla;

2.23.3. riska kapitāla (*hedge*) fondi – piemēro agresīvu ieguldījumu stratēģiju, paredzot iesaistīšanos uzņēmuma vadībā vai izmantojot atvasinātos finanšu instrumentus, kam ir lielāka riska pakāpe.

2.24. Parasti alternatīvie investīciju fondi ir slēgta (*closed ended*) tipa fondi, kas nosaka to pieejamību nelielam ieguldītāju lokam ar ievērojamām ieguldījuma summām un paredz ierobežojumus fonda daļu pārdošanai.

2.25. Darījumos ar alternatīvajiem investīciju fondiem piemītošie riski: kredītrisks, cenas risks, likviditātes risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Biržās tirgotie fondi (*Exchange Traded Funds*)

2.26. Biržās tirgotie fondi (*Exchange Traded Funds*) – investīciju fondi, kas tirgojami biržās tā pat kā akcijas un kuru struktūra parasti līdzinās kādam tirgus indeksam vai arī kuru cenu izmaiņas seko kāda konkrēta bāzes aktīva (piemēram, zelts, nafta) cenu dinamikai. No tā, kādos finanšu instrumentos tiek ieguldīti fonda naudas līdzekļi, ir atkarīga fonda riska pakāpe un sagaidāmais ienesīgums. Dažu biržās tirgto fondu struktūra paredz kredītplēca iespēju, kas vēl vairāk palielina risku.

2.27. Darījumos ar biržās tirgotajiem fondiem piemītošie riski: kredītrisks, cenas risks, likviditātes risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Atvasinātie finanšu instrumenti

Standartizētie nākotnes darījumi (*futures*)

2.28. Standartizētie nākotnes darījumi (*futures*) ir biržā tirgoti instrumenti, vienošanās ar fiksētu darījuma apjomu par noteikta bāzes aktīva (valūtas, procentu likmes, akcijas, akciju indeksi, obligācijas, nafta, zelts un citas izejvielas) pirkšanu vai pārdošanu nākotnē par noteikto cenu. Līgumi tiek tirgoti biržās ar standartizētu termiņu un summu, paredzot ierastu bāzes aktīva piegādes kārtību.

2.29. Parasti, lai pirktu vai pārdotu standartizētus nākotnes līgumus, nav nepieciešams rezervēt darījuma slēgšanas brīdī naudas līdzekļus par pilnu līguma vērtību, bet jāsniedz nodrošinājums par noteikto daļu no līguma vērtības. Tādējādi standartizētie nākotnes darījumi tiek tirgoti, izmantojot finanšu sviras mehānismu (*leverage*), kas ļauj veikt darījumu par ievērojami lielāku summu un attiecīgi paaugstināt iespējamo peļņu.

2.30. Klientam jābūt gatavam uzņemt risku, ka līguma pirmstermiņa pārdošana nes zaudējumus vai veido papildu saistības, kā arī darījuma izpilde vai pagarināšana termiņa beigās varbūt neizdevīga un neplānota. Ja darījuma nodrošinājumam kalpo naudas, vērtspapīru vai citu finanšu instrumentu ķīla, tad ir iespējami gadījumi, kad darījuma turpināšanai klientam ir jāpiegādā papildu nodrošinājums. Ja

papildu nodrošinājumu klients nespēj piegādāt, Banka var izmantot esošo nodrošinājumu, slēdzot klienta pozīciju.

2.31. Standartizētiem nākotnes darījumiem piemētošie riski: cenas risks, likviditātes risks, procentu likmju risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, risks zaudēt nodrošinājumu vai daļu no tā, citi.

Nestandardizētie nākotnes darījumi (*forward*)

2.32. Nestandardizētie nākotnes darījumi (*forward*) ir ārpus biržas slēdzamie divpusēji līgumi ar atrunātu darījuma summu noteikta bāzes aktīva (valūtas, procentu likmes, akcijas, akciju indeksi, obligācijas, nafta, zelts un citas izejvielas) iegādei/ pārdošanai kādā noteiktā datumā nākotnē par darījuma brīdī fiksēto cenu. Darījuma izpildes cena, termiņš un bāzes aktīva piegāde var tikt pielāgota ieguldītāja vajadzībām.

2.33. Lai noslēgtu darījumu, Banka pieprasa no klienta nodrošinājumu, kura apmērs ir atkarīgs no bāzes aktīva. Tādējādi darbojas finanšu sviras mehānisms - iemaksājot tikai daļu no veiktā ieguldījuma, darījumus var slēgt par lielāku summu, kā rezultātā tiek palielināti gan iespējamie ieguvumi, gan zaudējumi. Ja papildu nodrošinājumu klients nespēj piegādāt, Banka var izmantot esošo nodrošinājumu, slēdzot klienta pozīciju.

2.34. Nestandarta nākotnes darījumos klientam jābūt gatavam uzņemties iespējamās papildu saistības un jāreķinās ar darījumam piemētošiem riskiem: cenas risks, likviditātes risks, procentu likmju risks, valūtas risks, juridiskais risks, operacionālais risks, risks zaudēt nodrošinājumu vai daļu no tā, citi.

Mijmaiņas darījumi (*swap*)

2.35. Mijmaiņas darījumi (*swap*) ir ārpus biržas darījumi, divpusēji līgumi, kuros darījuma puses vienojas apmainīties ar naudas plūsmām. Naudas plūsmas var būt atkarīgas no bāzes aktīva - procentu likmēm, valūtu kursiem, akciju cenām, akciju indeksa vērtībām, izejvielu preču cenām. Lai noslēgtu šo darījumu, klientam papildus jāsniedz nodrošinājums, kura apmērs ir atkarīgs no darījuma bāzes aktīva un darījuma termiņa.

2.36. Pārsvārā tiek izmantoti divi mijmaiņas darījumu veidi:

2.36.1. Valūtu mijmaiņas darījumi (*FX swap – currency swap*) ir darījumi par valūtas pārdošanu norēķinu datumā saskaņā ar darījuma noslēgšanas brīdī noteikto valūtu kursu, bet ar pienākumu vēlāk šo valūtas summu atpirkt citā noteiktajā norēķinu datumā saskaņā ar darījuma noslēgšanas brīdī noteikto nākotnes valūtu kursu, kas atkarīgs no abu valūtu procentu likmju starpības.

2.36.2. Procentu likmju mijmaiņas darījumi (*IRS – interest rate swap*) ir darījumi par apmaiņanos ar procentu maksājumiem, t.i. saistības veikt procentu maksājumu atrunātajos termiņos (*frequency*), kas aprēķināti, izmantojot atrunāto pamatsummu un procentu likmi.

2.37. Klientam, kas vēlas veikt šādus darījumus, jābūt gatavam uzņemties papildu saistības, ka iespējams būs jāpalielina nodrošinājums strauju finanšu tirgus izmaiņu gadījumā. Ja papildu nodrošinājumu klients nespēj piegādāt, Banka var izmantot esošo nodrošinājumu, slēdzot klienta pozīciju.

2.38. Klientam jāreķinās ar darījumam piemētošiem riskiem: cenas risks, likviditātes risks, procentu likmju risks, valūtas risks, juridiskais risks, operacionālais risks, risks zaudēt nodrošinājumu vai daļu no tā, citi.

Iespēju darījumi (*options*)

2.39. Iespēju darījumi (*options*) ir biržā vai ārpus biržas tirgotie divpusējie līgumi, kas pārdevējam rada saistības, savukārt līguma pircējam pēc noteiktas summas (prēmijas) samaksāšanas dod tiesības (bet neuzliek par pienākumu) nopirkt (*call option*) vai pārdot (*put option*) līgumā noteiktu bāzes aktīva daudzumu par noteiktu vienošanas cenu (*strike price*) noteiktā datumā nākotnē.

2.40. Samaksātās prēmijas apjoms ir atkarīgs no iespējas līguma pamatā esošā bāzes aktīva (valūtas, procentu likmes, akcijas, akciju indeksi, obligācijas, nafta, zelts un citas izejvielas) svārstīguma (*volatility*), iespējas līguma termiņa, iespējas līguma vienošanās cenas, kā arī citiem mazāk būtiskiem faktoriem.

2.41. Pēc opcijas beigu termiņa ieguldītāja tiesības vairs nav spēkā un opciju cena ir nulle. Opcijas pārdevējs uzņemas finanšu riskus neierobežotā apmērā, lai varētu nodrošināt opcijas pircēja tiesības pieprasīt iespējas līguma izpildi.

2.42. Iespēju darījumam piemītošie riski: cenas risks, likviditātes risks, procentu likmju risks, valūtas risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Strukturētie finanšu instrumenti

2.43. Strukturētie finanšu instrumenti apvieno dažādu veidu finanšu instrumentus, veidojot paaugstinātas peļņas iespējas un specifiskas ieguldījuma īpašības.

2.44. Katram strukturētajam produktam ir atšķirīgs riska profils un Banka vienojas ar klientu katrā gadījumā atsevišķi.

Ar finanšu instrumentiem saistītie darījumi

Finanšu instrumentu pārdošana ar atpirkšanu (Repo darījums)

2.45. Repo darījums ir ārpus biržas darījums, divpusējā vienošanās, kas paredz, ka finanšu instrumenta turētājs saņem naudas summu un nodod finanšu instrumentu otrai pusei, apņemoties termiņa beigās to atpirkt par noteiktu cenu. Izmaksas par izmantoto naudas summu tiek ietvertas atpirkšanas cenā un ir atkarīgas no finanšu tirgus situācijas.

2.46. Finanšu instrumentu īpašniekam šis darījums ir pārdošana ar atpirkšanu (repo darījums), bet finanšu instrumentu pircējam – pirkšana ar atpakaļpārdošanu (reverse repo darījums).

2.47. Repo darījumi parasti tiek slēgti uz noteiktu termiņu, par darījuma objektu izmantojot valsts obligācijas vai citus likvidus finanšu instrumentus.

2.48. Klientam, kas vēlas veikt šādus darījumus, jābūt gatavam uzņemties papildu saistības, ka iespējams būs jāpalielina nodrošinājums strauju finanšu tirgus izmaiņu gadījumā. Ja papildu nodrošinājumu klients nespēj piegādāt, Banka var izmantot esošo nodrošinājumu, slēdzot klienta pozīciju.

2.49. Repo darījumam piemītošie riski: cenas risks, likviditātes risks, procentu likmju risks, valūtas risks, valsts risks, juridiskais risks, operacionālais risks, citi.

Maržinālā valūtas tirdzniecība (*FX margin trading*)

2.50. Maržinālais valūtas tirdzniecības darījums (*FX margin transaction*) ir darījums, ko klients slēdz nolūkā gūt peļņu valūtu kursu svārstības rezultātā, iemaksājot drošības depozītu (*margin*) un veicot norēķinus tikai attiecībā uz peļņas vai zaudējumu summu, kas aprēķināma savstarpējā ieskaita (*offsetting*) veidā un kas rodas pēc klienta atvērtās pozīcijas slēgšanas, noslēdzot pretēju darījumu. Darījuma ietvaros fiziska valūtas piegāde netiek paredzēta.

2.51. Lai noslēgtu darījumu, Banka pieprasa no klienta nodrošinājumu, kura apmērs ir atkarīgs no bāzes aktīva. Tādējādi darbojas finanšu sviras mehānisms - iemaksājot tikai daļu no veiktā ieguldījuma, darījumus var slēgt par lielāku summu kā rezultātā tiek palielināti gan iespējamie ieguvumi, gan

zaudējumi. Ja papildu nodrošinājumu klients nespēj piegādāt, Banka var izmantot esošo nodrošinājumu, slēdzot klienta pozīciju.

2.52. Maržinālajā valūtu tirdzniecībā klientam jābūt gatavam uzņemties iespējamās papildu saistības un jārēķinās ar darījumam piemītošiem riskiem: cenas risks, likviditātes risks, procentu likmju risks, valūtas risks, juridiskais risks, operacionālais risks, valsts risks, citi.

3. Informācija par finanšu instrumentu turēšanu

3.1. Banka var turēt klienta finanšu instrumentus pie trešajām personām, par kurām Banka informē Klientu pēc tā pieprasījuma.

3.2. Trešās personas, pie kurām Banka var turēt klienta finanšu instrumentus, var mainīties bez iepriekšēja brīdinājuma.

3.3. Trešās personas, pie kurām Banka var turēt klienta finanšu instrumentus, var būt pakļautas ārvalstu normatīvo aktu regulējumam, kurš atšķiras no Latvijas normatīvo aktu regulējuma. Līdz ar to arī klienta tiesības uz finanšu instrumentiem var atšķirties no Latvijas normatīvajos aktos un klienta un Bankas savstarpējos līgumos noteiktajām tiesībām.

3.4. Banka nav atbildīga par klientam piederošo finanšu instrumentu pilnīgu vai daļēju zaudēšanu trešās personas darbības, bezdarbības vai maksātnespējas rezultātā. Šajā gadījumā uz klientu ir attiecināmi augstāk aprakstītie ieguldītāju aizsardzības noteikumi.

3.5. Bankas klienta finanšu instrumentus pie trešajām personām var tikt turēti nominālajā kontā, kurā kopīgi tiek turēti vairāku Bankas klientu finanšu instrumenti, līdz ar to pastāv risks, ka klienta finanšu instrumenti tiek izmantoti cita klienta darījuma izpildei, kā arī pastāv risks pilnībā vai daļēji zaudēt šos finanšu instrumentus.

3.6. Bankai ir savstarpējā ieskaista tiesības attiecībā uz klientam piederošajiem finanšu instrumentiem, un Banka var izmantot klientam piederošos finanšu instrumentus, lai izpildītu klienta saistības pret Banku.

3.7. Trešajām personām, pie kurām Banka var turēt klienta finanšu instrumentus arī var būt savstarpējā ieskaista tiesības attiecībā uz Bankas nominālajā kontā turētajiem klienta finanšu instrumentiem, un trešā persona var izmantot šos finanšu instrumentus, lai izpildītu Bankas saistības pret trešo personu.

3.8. Atsevišķi līgumi par finanšu pakalpojumu sniegšanu var paredzēt finanšu ūīlas nodibināšanu uz klienta finanšu instrumentiem, lai tiktu nodrošinātas klienta saistības pret Banku, kuras izriet no klienta un Bankas starpā noslēgtajiem līgumiem.

4. Informācija par ieguldījumu pakalpojumu izmaksām

4.1. Bankas komisijas par ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas ir norādītas Bankas Tarifos, kurš ir pieejams Bankas tīmekļa vietnē. Citas ar klienta darījumiem saistītās izmaksas ir atkarīgas no konkrētā darījuma rakstura un tajā iesaistītajiem finanšu tirgus dalībniekiem, kā arī no ārvalstu tiesiskā regulējuma finanšu instrumentu tirgus jomā, un par šādu papildizmaksu apmēru Banka brīdinās klientu pirms katra konkrētā pakalpojuma sniegšanas.

4.2. Katrs klients saņems gada pārskatu par izmaksām un maksājumiem. Sikāks šī pārskata atšifrējums tiks sniegts katram klientam pēc pieprasījuma.

4.3. Bankas komisijas klientam ir pienākums samaksāt, nodrošinot savā investīciju vai norēķinu kontā (atkarībā no līguma) komisiju samaksai nepieciešamo summu. Komisiju norakstīšanu no konta Banka veic bezakcepta kārtībā.

5. Cita informācija

5.1. Banka informē Klientu par to, ka šajā dokumentā neiekļautā informācija (tajā skaitā informācija par Klienta statusu un darījumu izpildes vietām, kā arī cita svarīga informācija) ir ietverta:

- Bankas Finanšu instrumentu konta apkalpošanas un darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas noteikumos;
- Vispārējos darījumu noteikumos;
- Bankas Tarifos;
- Bankas Interesu konflikta novēršanas politikā, sniedzot ieguldījumu pakalpojumus un ieguldījumu blakuspakalpojumus;
- Bankas Klienta statusa noteikšanas politikā ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas jomā;
- Bankas Rīkojumu izpildes politikā ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas jomā.

- kas ir publicēti Bankas tīmekļa vietnē, un Klientam jāiepazīstas ar šiem dokumentiem pirms darījumu uzsākšanas ar finanšu instrumentiem ar Bankas starpniecību.

* * * * *

